

des accepteret, at de øvrige medlemslande benytter sig af Fællesskabets beslutningsregler og Fællesskabets institutioner uden britisk deltagelse på det pågældende område. De øvrige elleve medlemslande har til gengæld accepteret, at retsakter udstedt efter disse nye regler ikke omfatter Storbritannien.

I Edinburgh-aftalen fastslås, at Maastricht-Traktaten ikke er til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger, som er forenelige med EF-traktaten med hensyn til arbejdsvilkår og socialpolitik (artikel 118A, stk. 3 i Rom-Traktaten og artikel 2, stk. 5, i aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken indgået mellem Det europæiske Fællesskabs medlemsstater med undtagelse af Det Forenede Kongerige). 3) Målsætningen om udjævning af forskellene i levestandarder mellem EF's bedst stillede og dårligst stillede regioner blev indsat i Rom-Traktaten og fik i det oprindelige EF bestående af seks medlemslande i praksis alene betydning for Syditalien.

Efter udvidelsen af EF med Irland (1973), Grækenland (1981) samt Spanien (1986) og Portugal (1986) har dette princip fået videre betydning for sammenholdet i Fællesskabet. Det forhold, at det oprindelige EF var baseret på den fælles landbrugs politik og toldunionen for industrivarer, indebar, at det ikke tog højde for de væsentlige strukturelle og til dels fattigdomsmæssige problemer, der gør sig gældende i betydelige dele af Sydeuropa samt Irland og vel også dele af Storbritannien.

Disse betragtninger førte i 1970'erne til opbygning af en regionalfond som supplement til den allerede eksisterende socialfond. Ved EF's finansieringsreform i 1988 blev der truffet beslutning om inden 1994 at opnå en fordobling af EF's finansielle aktioner til udjævning af de økonomiske forskelle mellem de forskellige områder i Fællesskabet. Størsteparten af disse aktiviteter skulle foregå inden for rammerne af Socialfonden og Regionalfonden. Tillige med Den europæiske Fælles Akt fra 1986 indebar finansieringsreformen fra 1988, at Fællesskabet i sin målsætning fik tilføjet et nyt element, som kom til at gå under overskriften den økonomiske og sociale samhörighed.

Maastricht-Traktaten indebærer på dette punkt en videreførelse af de ovenfor beskrevne aktiviteter, og kun få væsentlige nydannelser. Videreførelsen sigter på at gennemgå de eksisterende fondes opgaver, målsætning og indretning. Hertil kommer beslutning om inden udgangen af 1993 at oprette en samhörighedsfond. Formålet hermed er at støtte projekter til beskyttelse af miljø og projekter vedrørende infrastruktur på transportområdet (transeuropæiske net). Ideen om transeuropæiske net sigter på at sammen-

knytte medlemslandene med hensyn til transport, telekommunikation og energi. I henhold til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Edinburgh skal dette instrument på foreløbigt grundlag allerede være på plads fra den 1. april 1993.

4) Herudover gennemføres der ændringer af begrænset rækkevidde vedrørende Rom-Traktatens afsnit om konkurrence- og statsstøttemrådet, den fælles handelspolitik samt forskning og teknologi.

B. »Nye« samarbejdsområder (emner omfattet af Rom-Traktaten)

På en række samarbejdsområder, der ikke hidtil har været udtrykkelig omtalt i Traktaten, indsættes bestemmelser, som er nye i forhold til den oprindelige Rom-Traktat. For størsteparten af disse har EF tidligere udstedt retsakter, men uden at der for det pågældende samarbejdsområde fandtes et egentligt selvstændigt afsnit i Traktaten. Det gælder også de nye bestemmelser om unionsborgerskab, som er behandlet nedenfor.

Baggrunden for indarbejdelsen af disse nye afsnit er et ønske om at definere, hvad Fællesskabet kan gøre og på konkret vis afgrænse rammerne for de fælles aktiviteter. Det er ikke mindst nærhedsprincippet og dets udmøntning i praksis, der har gjort det både ønskeligt og nødvendigt at indpasse nye og specifikke afsnit i Traktaten. Nærhedsprincippet har iøvrigt fundet særligt udtryk i de enkelte »nye« samarbejdsområder.

1) Uddannelse indgår i Maastricht-Traktaten. Målsætningen er ikke en ensartetgørelse (harmonisering). Der tales tværtimod om respekt for den kulturelle og sproglige mangfoldighed hos medlemslandene. Nærhedsprincippet fremgår direkte af den pågældende tekst. Fællesskabet skal ikke overtage ansvaret for dette område, men skal støtte og supplere de bestræbelser, som føres ud i livet af medlemslandene, bl.a. ved at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og studerendes og læreres mobilitet. Det understreges, at Fællesskabets indsats skal ske med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne.

2) Afsnittet om kultur følger i store træk den linie, der lægges med hensyn til uddannelse. Fællesskabet skal støtte medlemslandenes indsats. Fællesskabets indsats skal respektere den regionale og nationale mangfoldighed.

3) Afsnittet om sundhed har som formål, at Fællesskabet skal kunne bidrage til et højt beskyttelsesniveau på sundhedsområdet ved at fremme samarbejdet mellem medlemslandene og om nødvendigt støtte medlemslandenes indsats.